دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر
فصلنامه‌ی علمی- پژوهشی فضای جغرافیایی

سال یازدهم، شماره‌ی ۳۶
زمستان ۱۳۹۰، صفحات ۱۵۰-۱۳۱

حسن هوشیار[۱]

مکانیابی کاربری‌های درمانی با استفاده از روش AHP (مطالعه‌ی موردی: شهر مهاباد)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۹/۰۳/۲٤ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۹/۰۹/۱٦

چکیده

رشد شهرها یکی از پدیده‌های مهم جهانی می‌باشد که تحت تأثیر عوامل محیطی، انسانی، اقتصادی و سیاسی روی می‌دهد و ارائه خدمات به شهروندان و دسترسی آنان به امکانات شهر از اولویت‌های برنامه ریزان و مدیران شهری است. برای تحقق این امر از تکنیک‌ها و روش‌های گوناگون اعم از کلاسیک و نوین استفاده گشته است. از دهه ۱۹۷۰ استفاده از روش‌های کمی در مسائل مکانیابی خدمات شهری زیاد شده و هرکدام از این روش‌ها علاوه بر معایب و مزایای خاص خود در این زمینه به کار می‌روند. اما در این تحقیق از تکنیک AHP که مزایای بیشتری نسبت به دیگر تکنیک‌های مکانیابی دارد، استفاده شد. چون در فرایند مکانیابی سنجشی کمی، برای انتخاب فاکتورها در دسترس نبوده به همین دلیل تعیین وزن‌ها و ارزیابی دشوار می‌باشد (Jianguo, 2005, 594). در این پژوهش از روش AHP که تکنیکی ریاضی برای مباحث چند فاکتوره بوده و به جنبه‌های کمی و کیفی بحث، کمک می‌کند و به عنوان ابزاری قوی و ساده برای انتخاب وزن و کاهش‌دهنده اریبی وزن‌ها بوده، استفاده شد. هدف از انجام این تحقیق بکارگیری روش AHP در مکانیابی‌ها و مسائل برنامه‌ریزی شهری و معرفی یک روش نوین به همراه سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی و عملی کردن آن در مکانیابی درمانگاه‌های شهر مهاباد، تحلیل توزیع مکانی مراکز درمانی در شهر مورد مطالعه و تشخیص و تبیین نقاط ضعف در استقرار کاربری‌های درمانی در وضع موجود با توجه به معیارهای تعیین شده می‌باشد و برای رسیدن به اهداف فوق از روش تحقیق ترکیبی AHP در محیط سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی، نرم افزارهای Arcgis و Matlab و همچنین مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای استفاده شده است.

کلید واژه‌ها: مکانیابی، درمانگاه، برنامه ریزی شهری، مهاباد، AHP، GIS.

۱- کارشناس‌ارشد شهرسازی، دانشگاه تربیت مدرس. Email: Hoshyar.h@yahoo.com

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-30]